

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 27.02.1968, sp. zn. 7 Cz 8/68, ECLI:CZ:NS:1968:7.CZ.8.1968.1

Číslo: 71/1968

Právní věta: Jestliže vdova nedosáhla ke dni smrti manžela, který zemřel následkem pracovního úrazu utrpěného v zaměstnání I. pracovní kategorie, věku 40 let, není dodatečné splnění této podmínky již možné.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 27.02.1968

Spisová značka: 7 Cz 8/68

Číslo rozhodnutí: 71

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Sociální zabezpečení

Předpisy: 55/1956 Sb. § 21 101/1964 Sb. § 30

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 71/1968 sb. rozh.

Jestliže vdova nedosáhla ke dni smrti manžela, který zemřel následkem pracovního úrazu utrpěného v zaměstnání I. pracovní kategorie, věku 40 let, není dodatečné splnění této podmínky již možné.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 27. 2. 1968, [7 Cz 8/68](#).)

Rozhodnutím Státního úřadu sociálního zabezpečení z 29. 11. 1961 byl navrhovatelce přiznán vdovský důchod podle § 21 zák. č. 55/1956 Sb. a to od 28. 9. 1961, tj. ode dne, kdy její manžel, který utrpěl pracovní úraz v zaměstnání I. pracovní kategorie, na následky tohoto úrazu zemřel. Po uplynutí jednoho roku byl navrhovatelce vdovský důchod zastaven.

Žádost navrhovatelky o obnovení výplaty vdovského důchodu z toho důvodu, že do dvou roků po zániku dřívějšího nároku na vdovský důchod splnila podmínku dosažení věku 40 let, byla zamítnuta rozhodnutím odpůrce z 21. 7. 1967.

Ve svém opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí opakovala navrhovatelka, že do dvou roků po zániku svého nároku na vdovský důchod dosáhla věku 40 let a splnila tak podmínku nového vzniku nároku (§ 21 odst. 2 písm. f) zák. č. 55/1956 Sb.).

Městský soud v Praze zrušil usnesením z 13. 10. 1967 rozhodnutí odpůrce a uložil mu, aby navrhovatelce důchod přiznal, vycházel z těchto závěrů:

Mezi podmínkami, kdy náleží vdovský důchod nadále po uplynutí jednoho roku od smrti zaměstnance, se v § 21 odst. 2 písm. f) zák. č. 55/1956 Sb. uvádí, že je to také tehdy, když manžel zemřel následkem pracovního úrazu utrpěného v zaměstnání I. pracovní kategorie a vdova dosáhla ke dni jeho smrti věku 40 let. Tuto podmínku navrhovatelka nesplňovala a vdovský důchod by jí nadále nenáležel, kdyby nebylo § 21 odst. 4 zák. č. 55/1956 Sb., který stanoví, že nárok na vdovský důchod vznikne znovu, jestliže se splní některá z podmínek uvedených v odstavci 2 do dvou roků po zániku dřívějšího nároku na vdovský důchod. Uplynutím jednoho roku od smrti sice zanikl nárok navrhovatelky na vdovský důchod pro nesplnění podmínky uvedené v odst. 2 písm. f), ale vznikl znovu splněním chybějící podmínky, tj. dosažením věku 40 let dne 27. 11. 1962. Jestliže tedy dne 5. 4. 1967 navrhovatelka požádala o vdovský důchod, byly splněny podmínky k tomu, aby jí byl vdovský důchod přiznan podle § 21 odst. 4 zák. č. 55/1956 Sb., a bylo na odpůrci, aby tak učinil. Nelze se dovolávat § 30 zák. č. 101/1964 Sb., když navrhovatelce nárok na vdovský důchod vznikl znovu ještě před platností tohoto zákona a za platnosti zák. č. 55/1956 Sb.; právě z rozdílnosti posléze citovaného zákonného ustanovení vyplývá, že na základě speciálního ustanovení § 21 odst. 4 zák. č. 55/1956 Sb. navrhovatelce přísluší nárok na vdovský důchod

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že byl usnesením Městského soudu v Praze porušen zákon a zrušil je.

Z odůvodnění:

Podle § 21 odst. 1 zák. č. 55/1956 Sb. náleží vdově vdovský důchod po dobu jednoho roku od smrti jejího manžela; podle § 21 odst. 2 zák. č. 55/1956 Sb. náleží vdovský důchod vdově nadále po uplynutí jednoho roku od smrti manžela, jestliže: a) je invalidní, b) pečuje aspoň o jedno dítě, jež má nárok na sirotčí důchod, c) vychovala aspoň tři děti, d) dosáhla věku 45 let a vychovala aspoň dvě děti, e) dosáhla věku 50 let, f) její manžel zemřel následkem pracovního úrazu utrpěného v zaměstnání I. pracovní kategorie a vdova dosáhla ke dni jeho smrti věku 40 let. Jestliže vdova nesplní během jednoho roku od smrti svého manžela žádnou z uvedených podmínek, pak její nárok na vdovský důchod zanikne. Podle § 21 odst. 4 cit. zákona vznikne však nárok na vdovský důchod znovu, splní-li některá se shora uvedených podmínek § 21 odst. 2 cit. zákona do dvou roků po zániku dřívějšího nároku na vdovský důchod.

Se zřetelem k tomu, musel soud při přezkoumávání rozhodnutí odpůrce zkoumat, zda se u navrhovatelky splnila do dvou let po zániku jejího nároku na vdovský důchod některá ze shora uvedených podmínek; přitom ovšem nemohl pominout tu rozhodnou skutečnost, zda je vůbec možné, aby byla podmínka splněna dodatečně. Tak tomu je u podmínek uvedených v § 21 odst. 2 zák. č. 55/1956 Sb. pod písm. a) až e), nikoli však u podmínky uvedené pod písm. f). Podmínkou nového vzniku nároku není totiž dosažení věku 40 let vdovy kdykoli, když zákon výslovně uvádí v § 21 odst. 2 písm. f) jako podmínku trvání nároku na vdovský důchod po uplynutí jednoho roku po smrti manžela, že vdova dosáhla věku 40 let ke dni smrti svého manžela. Jestliže tedy vdova v den úmrtí svého manžela byla mladší čtyřiceti let, pak již podmínku § 21 odst. 2 písm. f) zák. č. 55/1956 Sb. nikdy nemůže splnit a v budoucnu jí nikdy nemůže znovu vzniknout nárok na vdovský důchod ve smyslu § 21 odst. 4 zák. č. 55/1956 Sb. V tomto směru § 30 zák. č. 101/1964 Sb. nepřináší nic nového, nýbrž jen jednoznačněji vyjadřuje tutéž myšlenku. Protože navrhovatelka v daném případě nesplnila žádnou z podmínek § 21 odst. 2 písm. a) až f) zák. č. 55/1956 Sb., nevznikl jí znovu nárok na vdovský důchod podle § 21 odst. 4 cit. zákona.

Městský soud v Praze, který vycházel z jiného právního názoru, porušil zákon v ustanoveních § 21 odst. 2 písm. f) a odst. 4 zák. č. 55/1956 Sb.